

NARZEKANIE (189) *sb n*

Oba a jasne (w tym w pierwszym 5 r., w drugim 3 r. błędne znakowanie); -é- (19), -e- (5); -é- OpecŻyw (4), OpecŻywSandR (2), MurzNT, KochPieś, GórnTroas, OrzJan; -é- : -e- MurzHist (1:1), KochPs (2:2), ZawJeft (4:1), GosłCast (2:1); -é (17), -e (2); -é : -e OpecŻyw (2:1), MurzHist (1:1).

sg N narzékanié (76); -é (10), -e (1) MurzHist, -(e) (65). ◇ G narzékaniã (19); -ã (19), -a Leop (2), -(a) (1). ◇ D narzékaniu (4). ◇ A narzékanié (51); -é (7), -e (1) OpecŻyw, -(e) (43). ◇ I narzékaniem (13), narzékanim (9); -em RejPs, LubPs, GórnDworz, ReszPrz, ZawJeft (2), LatHar, SzarzRytJSzarz (2); -im OpecŻyw, Calep, GosłCast; -em : -im BielKron (3:3), StryjKron (1:3); ~ -em (1), -ém (1), -(e)m (11); -em : -ém ZawJeft (1:1). ◇ L narzékaniu (8). ◇ pl N narzékaniã (3). ◇ A narzékaniã (6).

Sł stp, Cn notuje, Linde bez cytatu.

Wypowiedzenie swego niezadowolenia; skarżenie się, rozpaczanie; planctus HistAl, Vulg, PolAnt, Mącz, Cn; lamentum Mącz, Modrz, Vulg, Cn; clamor Vulg, PolAnt; eiulatio, eiulatus, lamentatio, lessus Mącz, Cn; fletus, gemitus, lacrimae, plangor, ululatio Mącz; querela Modrz; quirinatio, quirinatus Calep; ululatus Vulg; pipulum, vagulatio Cn (189) : RejPs 159v; nieftetys/ [przyjaciele] więcyi pod czas człowiekowi śwą przyiaźnią wadzą/ niżli głowni nieprzyiacielé nienawiścią szkodzą/ [...] iako się żemną mifernem słało/ ale niewczás narzékanié. MurzHist N2; łudzy y poddáni Dyabelfcy/ [...] zhańbili Tabernaculum Dei. Ná co nárzeká Prorok ij Paralip: 29. kthore nárzekanie/ profzę ábyś czytác raczył. OrzList d3; BielKron 224v; Mącz 18a, 101a, 183b, 302d, 455b; RejPos 331; bo iuz tám áni rády/ áni rozważności o iákich przygodach ábo też o przyślzłych rzeczach nie naydziełz/ iedno trwoę we łbie niepotrzebną á nárzekanie/ á vciekác by iedno gdzie. RejZwierc 85v; BudBib 1.Mach 1/26; Ale iuz nárzekania dofyć ModrzBaz 31v; ArtKanc V3; ZawJeft 41; GórnTroas 39; GosłCast 64.

narzekanie dla czego [= z powodu czego] (1): Lessus, Lugubris eiulatio, Rzewne nárzekanie dla czyiey śmierci. Mącz 189c.

narzekanie na kogo, na co (11): RejPs 162v; MurzHist R2; Nierad JKM słyszy narzekania takowego na niesprawiedliwość prze mieszkanie tych sądów Diar 24; Tám [na sádzie ostatecznym] będye zębów fkrzytanie/ Ná mátkę śwą nárzekanie. BielKron 135v, 146; RejZwierc 186v; ModrzBaz 91; SkarŻyw 167, 479; LatHar 114. Cf narzekanie na kogo od kogo.

narzekanie na kogo od kogo (1): W ten czás w Rzymie było wielkie nárzekanie ná oyce święte od poľpolitych ludzi BielKron 158v.

narzekanie za co (1): Płácź á nárzekanie zá grzechy ludzi świętych. RejPos 309 marg.

narzekanie przed czym (1): nędzniku [...] iáki ieft płácź álbo iákie nárzekanie ná cię [...] przed Máyeftathem Páná twego RejZwierc 186v.

narzekanie przed czym [= na co] (1): Vczyniłem z niemi [narodem izraelskim] przymierze swoie/ [...] Ná ktore przymierze terazem wřpomionął fłyśląc nárzekanie Izraélczykow przed zniewoleniem Egyptcyánow. BibRadz Ex 6/5.

narzekanie nad kim, nad czym (4): OpecŻyw 156; Głos wołania páłtyrzow/ y nárzekanie przełożonych nád trzodami będye fłyślán/ ábowiem Pan poborzył páłtwišká ich, BibRadz Ier 25/36; RejAp 151v; BudBib Sap 18/10.

narzekanie czyje [w tym: *G sb* (31), *ai* (poss) (7), *pron poss* (17)] (55): *OpecŻyw* 110, 148; *OpecŻywSandR nlb* 4, *nlb* 5; *RejPs* 17, 43, 57, 162v, Ff2v; *RejJóz* B6, G7; *MurzHist* R2; A gdy zalię nie dołtanie [w *mieszku*]/ Będzie żonki nárzekanie *BielKom* A2v; *LubPs* Y3v; *Leop Sap* 18/10; *RejFig* Dd; *BibRadz Ex* 6/5, *Ps* 102 *arg*, 102/6; Przyiechał po tym Krol Władziłław do Ruśi/ á w ten czas dał kościół Rułki z zamku Przemyłkiego Świętego Iwaná s kwadratu ćiołanego ná doł łnieść/ [...] z narzekánim wielkim Rułkim. *BielKron* 385, 14v, 30v, 91, 136; *RejAp* 147, 153v, 173 [2 r.]; *RejPos* 7, [308], 309, 328v, 336v; *RejZwierc* 43, 186v, 199v; *BudBib Ex* 2/24; *ModrzBaz* 21, 102v; A pan zaś łyżąc ludzi nędznych nárzekanié/ Y płacz nieutulóny/ y ciężkie wzdychánié: Powftáne ia (powiáda) ná rátunek łmutnych *KochPs* 17, 185; Nárzekanie Theophilá w pokucie. *SkarŻyw* 172 *marg*, 479; *MWilkHist* F2; *StryjKron* 411, 692 *marg*; *WisznTr* 29; *ArtKanc* C14; *ZawJeft* 40; *PowodPr* 5, 17, 74. Cf »narzekanie ludzkie«.

Ze zdaniem dopełnieniowym [iż] (2): Proźba z nárzekaniem/ iż thák pan obrużył łie w gniewie ná kołcioł łwoy *LubPs* R3 *marg*, dd6 *marg*.

Z przytoczeniem [w tym z zapowiednikiem: mówiąc (2); *zaimek względny* (2), *iż* (1)] (3): *RejJóz* B6; náoftátek chcieli go [*Mojżesza*] vkámienowác/ ábowiem był płacz y nárzekanie niewiałt y dzyeci/ mówiąc: Iákobyłmy grobow nie mogli mieć w Egipcie/ lepiej łie tu dáć zbić. *BielKron* 30v, 158v.

W połączeniach szeregowych (33): *HistAl* F4; *MurzNT Matth* 2/18; Krzyk/ huk/ płacz/ nárzekanie/ áz żáłołno łłuchác *RejWiz* 167v; *Leop Ez* 2 *arg*, 2/9; *OrzList* ev; *BibRadz Esth* 4/3; W ten czas [*sądu ostatecznego*] będzie od Bogá wielkie wołanie/ wzdychanie/ nárzekanie bez przełtánia ludzi półpolitych/ w wćilku/ w łtráchu/ á w mordowánium. *BielKron* 136, 96; Stárec tho były rzeczy ná łwiecie/ burdy/ rołterki / płácze/ krzyki/ nárzekánia *RejAp* 176, 149, 149v, 150v, 173, 174v (8); *GórnDworz* Cc6; *RejPos* 7, 25v, 222v, 241, 277; *RejZwierc* 244v; *BudBib Esth* 4/3; *BudNT Matth* 2/18; *KochPs* 17, 190; Niech przy próżnym pogrzebie żadné nárzekánié/ Zaden láment nie będzie/ áni vłkaržánié *KochPieś* 55; *LatHar* 263, 598; *WujNT Matth* 2/18; Onego dnia ábo cžáfu (mowi Izáiałz) będzie wzywał Bog łud łwoy do płáczu y nárzekánia [*in die illa ad fletum et ad planctum Vulg Is* 22/12]/ y do żáłołnego włółow nołżenia/ do opálánia we włółienicę *PowodPr* 74.

W przeciwstawieniach: »narzekanie ... radość (4), wywyższenie (2), rozkosz, skakanie, śpiewanie, wesele« (10); racz wylłuchawłły obrocic wradołc a wrołkołz załobliwe narzekanie náłłe *RejPs* 43v, 43; *BibRadz 1.Mach* 1/42; Iełt cžás zábicia y wzdrowienia/ káżenia/ budowánia. Cžás płáczu/ łmiechu/ nárzekánium/ łkakánium [*temps flendi et tempus ridendi, tempus plangendi et tempus saltandi Vulg Eccle* 3/4] *BielKron* 79v; *RejAp* 147; *RejZwierc* 255; *BudBib 1.Mach* 1/42; GDy z okrutnéy Bábilony Páńłki łud był wyzwolony/ [...] Tám dopiéro nárzekánié/ Tám płácz vłtał/ y wzdychánié. A radołci náłłtápiły Ná to mieyłce/ y łmiech miły. *KochPs* 190; *MWilkHist* F2; *GrabowSet* S3.

W charakterystycznych połączeniach: *narzekanie będzie* (10), *nastanie*, *ostawić*, *porzucić*, *rozchodziło się*, *stało się*, *stroić*, *upadnie* [na kogo], *ustało*, [czym] *zamknąc*; *wiarę dawać narzekaniu*; *do narzekania przyszło* [komu], *wzywać* [kogo]; *począc* [co] *od narzekania*; *na narzekanie* [czyje] *pomnieć*; *z narzekania śmiać się*; *narzekaniu* [czystemu] *podlegać*, *zabieżeć*; *narzekanie ciężkie* (4), *jawne*, *osobne*, *pokorne* (3), *prozne*, *bez przestania*, *sprawiedliwe*, *wieczne* (2), *wielkie* (12); *narzekanie własnej cory*, *pokutującego człowieka*, *dziewice błogostawione* (panny Maryje) (4), *łudu bożego* (pospolitego) (3), *łudzi nędznych*

(świętych) (2), matki, nędzników, niedostatecznych, niewiast i dzieci, uciśnionych owieczek [= wiernych], Pana naszego [= Boga], pospolstwa, synów [czyich], ślepego, żonki; narzekanie od pospolitych ludzi; narzekanie na lud, na matkę swą, na niesprawiedliwość, na ojce święte, na Pana Boga, na przewłaszczania sądów, na ciężką zakamioność [czyją]; narzekanie za grzechy; narzekanie nad dziećmi, nad trzodami; narzekanie przed zniewoleniem [czyim] [= z jakiego powodu]; narzekanie w mordowaniu [pass], w pokucie, w strachu, w ucisku, w utrapieniu; czas narzekaniu; narzekanie niewczas; dosyć narzekania.

Zwroty: »budzić [w kim] narzekanie« (1): Dokądem tąd fwoich niepráwości/ Ledwiem mógl nosić fwe mizerné kości: A niewidomé fumnięnia fzcypánié Budziło we mnie iáwné narzekánié [Quoniam tacui, inveteraverunt ossa mea, dum clamarem toto die Vulg Ps 31/3]. KochPs 44.

»z wielkim narzekaniem frasować się« (1): ogień wieczny/ ktory oni [Litwini] Znicz nazywali/ ná wielkiesy Gorze nád Rzeką Niewiązą/ Krol zálać y zázáć kazał/co fię oni z wielkim nárzekánim fráłowáli przeklinájąc Polakow/ y Litwę Chrześcianow StrykKron 542.

»napisać narzekanie [na co]« (1): Nápiął też nárzekánié ná nierząd Polki. Przytym Apophtegmatá rozmáite. Przemowę do poćiwego Polaká ftanu Rycerskiego. RejZwierc [275]v.

»płakać [kogo] z lamentliwym narzekaniem« (1): A Lud [ruski] pópolity niewierny plákáli Bogow fwoich z lamentliwym nárzekániem StrykKron 140.

»narzekanie (u)czynić, udzialać; naczynić się narzekania« [szyk zmienny] (8:1;1): OpecŻyw 156; Leop 3.Mach 4/2; RejFig Ee3v; A przethoż rozdárzy ná fobie odzienie fwe/ vczynili wielkie nárzekánié [planxerunt planctu magno]/ y pófypáli głowy fwe prochem. BibRadz 1.Mach 4/39; BielKron 146; HistLan D3; Obácźże iáki tám pláčz á iákie tám nárzekánié przyfzedfzy do domu fwego vczynić musi z żonką á z dziećmi fwemi/ wołájąc o pomfę do Pána fwego. RejZwierc 189; SkarŻyw 167, 581; áleś fię vftáwnie náczynił despektów/ y nárzékánia bráciéy twoiéy/ áżeś náoftátek y íam wolał grofzem kmiotká fwego/ odkupić powinność flawy żołnierztwá twégo. OrzJan 54.

»narzekania [czyjego] ulżyć« (1): Gdym rzekł/ vćiefzy mię łóże moie/ á narzekania mego vlzy mi pościel moia [ardebit in eloquio meo cubile meum]. BudBib Iob 7/13.

»upracować się w narzekaniu« (1): á íżem fię vpracował w pláčzu á w nárzekániu moim/ zálewájąc ná káždy dzyeń łzami fwemi nędzne łófzko moię RejPos 309.

»(u-, wy)słyszeć, słyszano jest narzekanie (a. głos narzekania)« = vox lamentationis audita est Vulg; audire clamorem PolAnt [szyk zmienny] (13:5): Ale pan chce fię poruśfyc wyflýflawłfý nárzekánié niedoftátecznych/ á gotuie vbogiemu mieyfce/ áby był befpiechen RejPs 17; MurzNT Matth 2/18; LubPs Y3v marg; Leop Ier 9/19; Rozwefelę fię w Ieruzálem/ á rozráduię fię nád ludem moim/ nie będzie w nim dáley flýfzec głofu pláčzu/ áni głofu nárzékánia [non audietur in ea ultra vox fletus, et vox clamoris]. BibRadz Is 65/19, Ex 6/5; BielKron 318v; RejAp 153v; Głos w Ramye flýfzan íefth/ łkánie pláčz y nárzekánié wielkie RejPos 25v [idem BudNT, WujNT], 7; RejZwierc 43; BudBib Ex 2/24; BudNT Matth 2/18; Vsflyz pánie (k tobie wołam) nárzákánie moie/ Vflýfz/ á ráty: niech swięté chowam práwá twoie. KochPs 185, 17; SkarŻyw 479; WisznTr 29; WujNT Matth 2/18.

Wyrażenia: »dzień narzekania« (1): A (ták) záwolał Pan Iehowá Ceweoth w dzień on pláčzu/ y nárzékánia [ad fletus et ad planctus]/ y obłyfienia y przepafánia worem. BudBib Is 22/12.

»głos narzekania« = *vox clamoris, vox gemitus PolAnt* (3): Boć głos narzekaniá rzewniwego íllyífan íeft z Sionu [*quia vox lamentationis audita est de Sion*]. *Leop Ier* 9/19; Kości moie przyfchły do íkory moiey dla głófu nárzekánia mego. *BibRadz Ps* 102/6, *Is* 65/19.

»głośnie narzekanie« (1): [*Herod*] díatki niewinne mordowác kazał. Támci było záfmucenie/ głośnie nárzekánie/ vbogich y ímętnych mátek *ArtKanc* C14.

»narzekanie ludzkie« [*szyk 2:1*] (3): Tymi tedy ták wielkimi ízkodámi y nárzekánim ludzkim [...] Krol Albricht poruńzony/ Sláhcie wízytkiey kazał íę ná woynę ruńzyć *StryjKron* 677; *ZawJeft* 8; *SzarzRytJSzarz nlb* 2.

»płaczliwe narzekanie« = *planctus Vulg* (2): *Leop Am* 8/10; Quiritatus – Płaczliwenarzękanie. *Calep* [890]a.

»pokorne narzekanie« (2): Pokorne narzekanie pokutuiącego człowyeka. *RejPs* 57 marg, Ff2v.

»narzekaniem poruszony, poruszon z narzekania« (2:1): *BielKron* 14v; *StryjKron* 677; nárzekánim ludzkim poruńzony/ ítárałem íe/ íákobym [...] powinności moiey bráterfkiey/ á przytym flawy brátá mego nie odbiegał. *SzarzRytJSzarz nlb* 2.

»rzewne (a. rzewniwe) narzekanie« = *lamentatio Vulg, Mącz* (4): *Leop Ier* 9/19; Lamentatio, Lamentowanie/ Rzewne nárzekánie. *Mącz* 183b, 189c; moy Pánie/ [...] Tákże cię/ z płáczem rzewne nárzekánie/ Tákże wołanie me/ przed cię nie wynidzie? *GrabowSet* G3v.

»smętne (a. smutne) narzekanie« = *quiritatio Calep* (4): *RejJóz* B6; A záíę brzmiał niezgodliwy krzyk nieprzyaciół/ y ímętné nárzekánie [*miserabilis vox*] nád díatkámi roíschodziło íę których oplákiwano. *BudBib Sap* 18/10; vczyńił íę [*czart*] Oycem S. *Wilhelmá*/ który iuńz był dawno vmárl: y w íego íáko żywey ófobie/ vczyńił ná Syná dziwne á ímutné nárzekánie *SkarŻyw* 167; *Calep* [890]a.

»żałosne (a. żałobliwe, a. żałobne) narzekanie« = *lamentum, planctus Vulg; luctus PolAnt* (11): *RejPs* 43v; *Leop Sap* 18/10, *Ier* 9/20, *Ez* 26/17; *BibRadz* 1.*Mach* 1/42; *Lugubris eiulatio* Zálófne narzekánie. *Mącz* 199b; A ci kthorzy go nie poználi/ iuńz Pan powieda/ wzgárdzili Oycá/ tákże y mnie. A ták pomni káždy thu ná żálobliwe nárzekánie Pánífkie ná tákíego káżdego *RejPos* 336v, 328v; *BudBib* 1.*Mach* 1/42; *MWilcHist* F2; Opífuie Dawid żálobne nárzekánie Izráelczykow: íż gdy ich w niewolá Pogáńfká wiedziono: tedy ná ítánowífkach powieszáli ná drzewach ínstrumenty muzyki íwey. *PowodPr* 74.

Szeregi: »narzekanie, fukanie« (1): Íeftlíže też íe ożenífz, wieczna pracza tobie zawíże náftanie, narzekanie, fukanie *BielŻyw* 50.

»głos (wołania) i narzekanie« = *vox clamoris PolAnt*: Rozlegałci íe theż niezgodny głos nieprzyacieli/ y żálofne nárzekánie bywáło stýííáne płáczących díatek [*et flebilis audiebatur planctus ploratorum infantium*]. *Leop Sap* 18/10; *BibRadz Ier* 25/36.

»klátwa a narzekanie« (1): [*Żydzi*] klátwy á nárzekánia vczyńili/ íáko obyczay mieli ná Cefárzá y od niego przelożone. *BielKron* 146.

»krzyk a (i) narzekanie« = *plangor et lamentatio Mącz* (2): *Mącz* 302d; Nádziewáłem íe też w niey [*w winnicy [= u ludzi]*] íádu ípráwiedliwego/ álííci krzyk á nárzekánie [*et ecce clamor Vulg Is* 5/7]. *RejPos* 59v.

»narzekanie a (i) lamenty« [szyk 1:1] (2): Turpe est viro debilitari, dolore frangi, Nie należy na męża wstawać y lamenty a narzekania stroić. *Mącz* 78d; *LatHar* 250.

»łkanie i narzekanie« (1): Acz teraz ciiała śmiertelne/ w ziemi chowaią nie cudne/ wstając z grobow ku zbawieniu/ a wiecznemu oławieniu. Kędy iuż tam żadne łkanie/ nie będzie, y narzekanie *ArtKanc* F19.

»płacz (a. płkanie), (a. albo, i) narzekanie; z płaczem narzekanie« = *cum lachrimis clamor Vulg; fletus et clamor PolAnt* [szyk 28:3] (29;2): *OpecŻyw* 110; *OpecŻywSandR nlb* 4; *Leop* 3.*Mach* 4/2; *BibRadz Is* 65/19; *BielKron* 30v; *RejAp* 147, 151v; Za takim płaczem/ za takim narzekaniem/ obaczyli sie wdy ludzie *GórnDworz* Z3; *RejPos* 255, 309 [2 r.]; *HistLan* D3; *RejZwierc* 43, 186v, 189, 255; *BudBib Is* 22/12; *ModrzBaz* 102v; *SkarŻyw* 581; ORSZVLA KOCHANOWSKA TV LEZY: KOCHANIE OYCOWE, ALBO RACZEY PLACZ Y NARZEKANIE. *KochTr* 13; Pádniże przed nogami Bogá naywyższego/ Lefz krzyżem pod ozdobnym máieftatem iego/ Słyżał on twe narzekanie/ Widział y gorzkie płkanie *WisznTr* 29; *GrabowSet* E3v, S3; CzeKałem aby sie dział ład/ áliści niepráwiedliwość: Ípráwiedliwości/ áli płacz a narzekanie. *PowodPr* 65; *GosłCast* 64; A fioftrá [...] obaczyła/ Ze sie Dydo niezczeńna śwá ręká zabiła. Był tam płacz dość niemáły/ było narzekanie *PudłDydo* B6, Bv. Cf »z płaczem a narzekaniem«.

»narzekanie i pomsta« (1): Narzekanie y pomsta pana náfsego na lud żydowski. *RejPs* 162v *margin.*

»przygana abo narzekanie« (1): Przygána Ípráwom Boskim dána/ ábo na Pána Bogá narzekanie. *LatHar* 114.

»skarga i narzekanie« (1): A choćáfz Biskupi y obłudnicy/ ktorzy Ízukaią iákoby známiony lud zadržáli/ śmieię sie z tych to skarg/ y z tego narzekania *WujJudConf* 242.

»narzekanie, wołanie« [szyk 1:1] (2): Pan bez wołania/ bez narzekania wielkie^{go}/ łam z dobrotliwej łalki fwoiey okázac to raczył/ iż on zázwdy pieczę ma o nędznym człowieku *RejPos* 221v; *GrabowSet* G3v.

»wzdychanie i narzekanie« (1): Iuż teraz wálze wzdychanie Y żálofne narzekanie. W wefele sie wam obroci Ktore sie nigdy niefkroci. *MWilkHist* F2.

»zasmucenie, narzekanie« (1): *ArtKanc* C14 cf »głofne narzekanie«.

»żáłość (a. žal, a. żáloba, a. żálowanie), (a, i) narzekanie« (6): Lamentatio, lachrimae, gemitus, fletus, ululatio, zalovanye, narzekanye. *BartBydrg* 79; Y obroce fwięta wálze w żálobę/ y wífytkie piofnki wálfe w płaczliwe narzekanie [*in planctum*] *Leop Am* 8/10; *HistRzym* 7; A thák thego na ten czas roładku vżywaymy/ [...] áże by nam do thákowej żáłości y narzekania nie przyfzło. *MycPrz* II A2; Kiedy vznam że słuźne trapi mię karanié/ Muśi wstac žal frogi ciężkie narzekanié. *ZawJeft* 41. Cf »z żáłością a narzekaniem«.

Wyrażenia przyimkowe: »w narzekaniu« = *narzekajac* (1): Wfzelki lud w narzekaniu Ízukał żywności fwey: dawaiąc co nadroźszego miał za to czymby sie pośilił. *PowodPr* 10.

»z narzekaniem« (13): *OpecŻyw* 111; *GosłCast* 59; wiele ludzi Zacnych/ [...] ktorzy niebofzczyká Pána Mikołaiá Sępá Szárzyńfkiego/ [...] pífmá [...] czytáli/ rozmawiali zemną y z narzekaniem/ zem sie o to nie ftárał/ áby prace y pífmá iego do kupy były za moim ftarániem zebrane y światłu pokazáne. *SzarzRytJSzarz nlb* 2.

~ W połączeniach szeregowych (2): za iego [Gedymina] śmiercią Woyno Litewskie od oblężenia Zamkow odstąpiło/ z wielkim smutkiem/ płaczem y narzekaniem synow iego Olgerdą/ Kieystuta/ Iawnucią/ y innych Strykron 411; Tak syc długo oboie woyno potykało/ Aż słonće swoje konie za morze zagnąło. Wnet przy onym wzdychaniu duży ielzce żywiących Z narzekaniem/ y w krzyku w tój łodzi będących/ Zorze syc zapaliły. *Zawjeft* 14.

W przeciwstawieniu: »z ochotą ... z narzekaniem« (1): żeby to z ochotą czynili/ a ni[e] z narzekaniem. *ReszPrz* Av.

Szeregi: »z płaczem a (i) narzekaniem« [szyk 3:1] (4): Szukała iey [Prozerpiny] długo Ceres s pochodniami po wśytkim świecie z wielkim narzekaniem a płaczem. *BielKron* 21v, 91, 318, 406v.

»z żalością a narzekaniem« (1): Cefarz [Barbarosa] wzywałszy Armenkie krainy/ tam z wielkie⁸⁰ gorącą wiechal w bytłą rzekę na koniu/ porwał go wodą/ wtonął z żalością a z narzekaniem wśytkich *BielKron* 181v.

Cf »z narzekaniem frasować się«, »płakać z narzekaniem«. ~

W przen [w tym: czyje (4)] (6) : *RejZwierc* 206v żp; Narzekanie strawiło słow bogate sprzęty/ Płaczem się ży skarmiły/ a żalem więty Vmyśl/ iuz się spracował *KlonŻal* A3; *KlonFlis* F4.

narzekanie na co (2): Spolne narzekanie wśzey Korony na porządną niedbalość nálezę. *RejZwierc* 189v żp, 191v żp.

W charakterystycznych połączeniach: narzekanie usłyszeć; narzekanie strawiło [co]; narzekanie wśzey Korony (3), młyńskich koł; narzekanie na niedbalość [czyję] (2); narzekanie spolne (3).

Fraza: »[na co] narzekanie przyszło« (1): A na Lublin narzekanie przyšlo z płaczem krwawym/ Prawie dziedzicznym prawem. *KlonŻal* B4v.

a. Wyrażenie: »piosnka z narzekaniem« = elegia (1) : Elegia – Smutni lament, piońka z narzekaniem. *Calep* 354b.

b. O księdze biblijnej „*Lamentationes leremiae prophetae*” (6) : wśyfcy śpiewacy y śpiewaczki w śwych łamenćiech przypominają o Iofzyahu [...] a to (wśytko) napisano w narzekaniu [*scripta in lamentationibus*]. *BudBib* 2.Par 35/25, k. e4v, I 406v żp.

Zwrot: »uczynić narzekanie [nad kim]« (2): Vczynił też y Ieremiałz narzekanie [*Et lamentatus est Irmeiahu*] nad Iozyafzem/ kthore wśyfcy śpiewacy y śpiewaczki w śwych łamenćiech przypominają o Iozyafzu y po dżifeyfzy dzień *BibRadz* 2.Par 35/25 [*idem*] *BudBib* 2.Par 35/25.

Wyrażenie: »narzekanie prorockie« (1): Narzekanie Prorockie. Ierem: 9. *SkarKazSej* 706a marg.

Synonimy: biedanie, lamentowanie, płacz, płkanie, rozpaczanie, utyskowanie; a. elegija; b. lamentacja, skarga, tren.

Cf **NARZEKAĆ**